

امام عسکری (ع) جایگاه قرآن را تثبیت کرد/احیای مناسک شیعه توسط امام

عضو هیأت علمی جامعه المصطفی گفت: تثبیت جایگاه قرآن به عنوان بزرگترین معجزه پیامبر اکرم(ص) و به عنوان ثقل اکبر یکی از خدمات علمی امام حسن عسکری(ع) است.

عضو هیأت علمی جامعه المصطفی گفت: تثبیت جایگاه قرآن به عنوان بزرگترین معجزه پیامبر اکرم(ص) و به عنوان ثقل اکبر یکی از خدمات علمی امام حسن عسکری(ع) است.

خبرگزاری مهر، گروه دین و اندیشه: دوران امامت امام حسن عسکری(ع) در حالی آغاز گردید که خلافت عباسی با مشکلات زیادی دست به گریبان بود. همچنین از قدرت مرکزی حکومت کاسته شده و ترکان امور حکومت را بر دست گرفته بودند. در چنین شرایطی انتظار می‌رفت از شدت فشار، اختناق، شکنجه و آزار و اذیت حکومت بر مخالفان بخصوص شیعیان و امامان شیعه کاسته شود.

اما در واقعیت این اتفاق رخ نداد بلکه موج سخت‌گیری و فشار و آزار و اذیت‌ها بالا گرفت و بدستور خلیفه عباسی معتمد، همان فشارها و اذیت‌ها بر شیعیان و امامان شیعه تداوم پیدا کرد به گونه‌ای که امام حسن عسکری(ع) نیز به مانند پدر بزرگوارش امام هادی(ع) به سامرا آورده شد.

آنچه مسلم است آوردن این دو امام بزرگوار به سامرا؛- مرکز خلافت عباسی در آن عصر- از جهاتی شبیه سیاست مأمون در آوردن امام رضا (ع) به خراسان بود؛ زیرا در چنین شرایطی بود که رفت و شد شیعیان با امام تحت کنترل در آمده و شناسایی شیعیان برای آنها ممکن می‌شد. تصور عباسیان این بود که ممکن است امامان، همانند سایر علویان، با داشتن هوادارانی چند، دست به قیام بزنند. حضور آنها در مرکز خلافت مانع از چنین اقدامی می‌شد.

سختی‌هایی که امام عسکری در زندان با آن مواجه بودند

محمد جعفر طبسی در مورد سختی‌هایی که امام عسکری در زندان با آن مواجه بودند گفت: کلینی در کافی و شیخ مفید در الارشاد قضیه‌ای را نقل می‌کنند که بسیار مهم است. یک روز عده‌ای از دشمنان امام عسکری بر شخصی به نام صالح ابن وصیف وارد شدند. او یکی از دشمنان امام عسکری بود. به او گفتند حال که امام عسکری در زندان به سر می‌برد خوب است که شما شخصی را به زندان بفرستید و تا می‌تواند به امام سخت بگیرد و نگذارد امام در زندان راحت باشد. صالح در پاسخ گفت من دو نفر از اشرار روزگار را در زندان نزد امام فرستادم اما چه کنم که این دو نفر بر اثر برخورد امام حسن عسکری متحول شده‌اند.

وی ادامه داد: اینها رفته بودند تا به امام اذیت و آزار برسانند اما امام طوری با آنها برخورد کرد که آنها متحول شدند. صالح می‌گوید من این دو نفر را احضار کردم و از آنها پرسیدم که چه شد که منقلب شدید؟ آنها جواب دادند که ای صالح ما چه گوئیم در رابطه با مردی که روزها در زندان روزه می‌گرفت و شب‌ها را تا به صبح بیدار بود و با احدی هم صحبت نمی‌کرد و تنها کار امام عبادت خدا بود.

وی افزود: گفتند صالح ما وقتی چشممان به امام عسکری می‌افتاد بندهای بدن ما تکان می‌خورد و وقتی امام به ما توجه می‌کرد این نگاه ما را عوض می‌کرد. چه شد که نگاه امام عسکری دشمن را متحول کرد؟ حال اگر این نگاه‌ها بر دوستان سایه می‌افکند چه می‌شد؟ بی‌جهت نیست حکام سعی می‌کردند ائمه را زندانی کنند و یا شیوه‌هایی را به کار ببرند که مردم با امام برخورد نکنند؟ حکام خوب این نکته را درک کرده بودند که ارتباط امام با مردم پایه‌های حکومت آنها را متزلزل خواهد کرد.

طبسی گفت: امام نه تنها با این دو نفر بلکه با هیچ کس صحبت نکردند این یعنی مبارزه منفی با دشمن در سخت‌ترین شرایط روزگار.

وی ادامه داد: ما باید در مورد امام حسن عسکری یک مطالعه جدیدی را داشته باشیم. ما در رابطه با ائمه واقعا کوتاهی کرده ایم و باید کاری کنیم که زندگی ما امام پسند باشد.

وی در پایان اظهار داشت: شیروای شافعی مذهب کتابی دارد به نام الاتحاف بحب الاشراف که در صفحه ۱۷۹ می آورد که در دوره امام حسن عسکری، دشمن بنی هاشم را تعقیب می کرد و آنها را به شهادت می رساند. امام موفق شدند فرزند خود را با سختی های آن دوران، زنده نگاه دارند. اراده خدا به این تعلق گرفت که این فرزند زنده بماند.

تنها ۴۰۰ حدیث از امام عسکری نقل شده است

محمدرضا سبحانی نیا استاد دانشگاه قرآن و حدیث در مورد امام عسکری گفت: امام عسکری یکی از جوان ترین امامان ما بود که عمرشان ۲۸ سال بود و ۶ سال امامت ایشان طول کشید. حضرت هنوز یک ساله بودند که به همراه پدر به سامرا آمدند. حکومت عباسی، امام عسکری را به همراه پدرش به سامرا آورد و او را محبوس کرده بود و مورد کنترل بودند.

وی ادامه داد: ارتباط ائمه در این شهر با شیعیان محدود بود و احادیث آنها نیز اندک است. از مجموعه سه امام آخر فقط حدوداً ۱۲۰۰ حدیث داریم در حالی که از امام رضا بیش از دو هزار حدیث داریم و از امام صادق و امام باقر بیش از ۲۰ هزار حدیث داریم. از امام عسکری فقط ۴۰۰ حدیث داریم.

وی افزود: ارتباط امام با مردم اغلب در قالب مکاتبات بوده است. موضوعات احادیثی که از امام عسکری وجود دارد شامل بحث های فقهی و موضوعات اعتقادی و اخلاقی است. همه موضوعات مورد نیاز هرچند اندک در میراث حدیثی آن حضرت دیده می شود.

این کارشناس دینی گفت: کتاب تفسیر امام حسن عسکری کتابی است که در بردارنده سوره حمد و بخشی از سوره بقره است که دو نفر که از ایران خدمت امام رسیده بودند حضرت هر روز این آیات را برای آنها تفسیر می کردند. اگرچه برخی نسبت به این کتاب تشکیک و تردید ایجاد کردند ولی جناب شیخ صدوق، علامه مجلسی، شیخ بهایی و... این کتاب را مورد تأکید و پذیرش قرار دادند.

توجه خاص امام عسکری(ع) به تفسیر قرآن

حجت الاسلام محمد دشتی، عضو هیئت علمی جامعه المصطفی(ص) العالمیه درباره اقدامات مهم امام حسن عسکری(ع) گفت: یکی از محورهای قابل توجه و مورد اهمیت و اهتمام حضرت امام حسن عسکری(ع) آماده سازی شیعه برای ورود به عصر غیبت است که در این خصوص امام سعی می کنند همه نکات علمی لازم و موارد نیاز شیعیان در این موارد و احیاناً مشکلات مرتبط را به طور خاص مورد توجه و عنایت قرار دهند و شیعیان را برای ورود به عصر غیبت آماده کنند. رویکرد علمی حضرت هم به سمت آماده سازی شیعه برای ورود به عصر غیبت بوده است. در این خصوص امام سعی می کردند شبهه ها را از ذهن مردم و شیعیان و حتی در ارتباط با کل جامعه اسلامی بزدایند.

وی ادامه داد: عنایت ائمه(ع) با توجه به شرایطی که در آن زندگی می کردند در وهله اول شیعیان ولی به طور عموم نسبت به همه مسلمانان و جامعه اسلامی بوده است. امام عسکری(ع) هم توجه خاصی داشتند تا جامعه را از نظر ارزشهای اسلامی و معارف اسلامی حفظ کنند. به همین خاطر با علم به اینکه توجه داشتند که دست شیعیان به زودی از دست امام معصوم(ع) کوتاه می شود در این شرایط سبک زندگی علمی خاصی را بنا نهادند.

عضو هیأت علمی جامعه المصطفی تصریح کرد: در این سبک زندگی علمی امام سعی می کنند پشتوانه علمی جامعه اسلامی و شیعیان را تقویت کنند. در این خصوص یکی از نکاتی که قابل توجه است در زمینه علوم قرآنی است. امام(ع) در این زمینه توجه خاصی به علوم قرآن و تفسیر قرآن داشتند که گزارشهایی داریم که دو دوره تفسیر قرآن از ایشان داریم که یکی از این تفاسیر ابن شهرآشوب مازندرانی در معالم العلماء ذیل نام حسن بن خالد برقی قمی نقل می کند.

وی افزود: طبق نقل ابن شهرآشوب ایشان محضر امام عسکری(ع) را قبل از امامت درک می کند و در این حضور تفسیری جامع مشتمل بر ۱۲۰ جزء یا ۱۲۰ جلد را به املاي امام دریافت می کند که گنجینه گران سنجی بوده که در قرن چهار و پنجم موجود بوده اما متأسفانه امروزه در دسترس ما نیست. از شگفتی هاست که امام(ع) که در شرایط امنیتی زندگی می کردند و ارتباط شیعیان با ایشان سخت بوده با چه اهتمام و شیوه هایی این تفسیر گران سنگ را القا کردند.

حجت الاسلام دشتی گفت: تفسیر دیگری نیز وجود داشت که توسط دو برادر اهل استرآباد(شهری در نزدیکی گرگان

فعلی که از بین رفته است) جمع آوری شده است که بخشهایی از آن امروزه موجود است. تثبیت جایگاه قرآن به عنوان بزرگترین معجزه پیامبر اکرم(ص) و به عنوان ثقل اکبر یکی از خدمات علمی آن حضرت است که اگر جایگاه آن به خطر بیفتد و ارزش و اعتبار آن تضعیف شود طبیعتاً خسارت سنگینی متوجه اسلام و مسلمانان و آینده تاریخ اسلام می شد.

وی در پایان گفت: در روایات آمده است که یعقوب بن اسحاق کندی در اعتبار و صحت و استحکام قرآن کریم شک کرد. او که یکی از بزرگترین دانشمندان و فیلسوف آن زمان بود در حال نگارش کتابی در این مورد بود که امام عسکری(ع) از طریق یکی از شاگردانش برای او پیغامی فرستاد. امام به شاگردش آموخت که به او بگوید استاد از کجا می دانی که منظور خداوند همین برداشت توست. احتمال نمی دهی در معانی ای که شما از قرآن برداشت کردید و تناقضات قرآن را استخراج کردید، احتمال دیگری در معنای آیات وجود داشته باشد؟! واقعا این کار و اقدام امام، اقدامی معجزه آسا بود. وقتی کندی این جملات را شنید دچار شوک شد و از شاگرد خواست که بگوید این را چه کسی گفته است؟ در نهایت وقتی شاگرد با اصرارهای کندی مجبور شد بگوید که این را أبو محمد حسن بن علی العسکری به من القا کرد که استاد اذعان و اعتراف کرد که چنین سؤالی از چنان شخصیتی شایسته و بایسته است و آن وقت کتاب نوشته شده را در آتش سوزاند.

اهمّیت زیارت امام حسین در کلام امام هادی و امام عسکری

حجت الاسلام کاشانی نیز در مورد زیارت کربلا و تاکید بر آن در روایات امام هادی و امام عسکری گفت: این روایت پنج‍گانه‍ای که از امام عسکری رسیده است، در روایات دیگری از حضرت تک تک این‍ها رسیده است. بعضی از این‍ها از امام عسکری رسیده است، این نکته دارد. یعنی شیعیان دوران امام صادق مخفیانه به زیارت قبر مطهر می‍آیند. می‍آیند ولی به صورت متفرق فردی. آن یک خواصی دارد. خواص فردی دارد. اما شعیره نشده است. دوران امام هادی برای این‍که ترسیدند، جلوی آن را گرفتند، قبر مطهر را خراب کردند، حضرت برای این‍که از بین نرود، به زیارت دستور می‍داد.

وی ادامه داد: دوران امام عسکری که آن حالت متوکل از بین رفت. آن قدرت قاهره‍متوکل از بین رفت، حکومت با امام عسکری سر ستیز داشت اما دیگر آن همّتی را که متوکل در شیعه‍کشی داشت، حکومت‍های بعدی به آن شکل نداشتند. لذا شما می‍بینید دستور به زیارت اربعین رسید. یعنی زیارت در روزهای خاص. وقتی شما زیارت در روزهای خاص را ایجاد می‍کنید اتّفاقی می‍افتد یعنی مردم به جای این‍که ۲۶۵ روز که می‍توانند به زیارت بروند در چند روز خاص دعوت می‍کنید، جمعیت می‍رود و این‍طور جمع شیعه دیده می‍شود.

وی افزود: اهل البیت خیلی به مناسک جمعی ما توجّه داشتند این قدرت ایجاد می‍کند. بسیاری از ابواب فقهی تازه مطرح می‍شود. مثلاً نماز جماعت. در اوقات تقیّه که شیعیان متفرد بودند یا در مساجد اهل سنّت بودند که خیلی از کارها را نمی‍توانستند انجام بدهد، در جمع خود اعتکاف، مظاهر جمعی رخ داد.

وی در پایان گفت: یکی از کارهایی که حضرت عسکری (ع) مدیریت کردند، مناسک شیعه بود. این‍که شما می‍بینید این همه دعوت به قم کردند، قم شد عَشّ آل محمّد شد. تجلیل از علمای قم کردند، علّت این بود که آن‍جا در دور از دسترس سلاطین بود. البته عرض می‍کنم آن‍جا هم حکومت توسط نواب اداره می‍شد ولی چون می‍دانستند آنها این شیعه‍های زیاد را نمی‍توانستند بکشند، باید با این‍ها مدارا می‍کردند.

کد خبر